

Отже, сучасний стан інклюзивного навчання свідчить про його динамічний розвиток з наявністю деяких бар'єрів, які мають вирішуватися на державному рівні щодо єдиної політики педагогічного, медичного та соціального супроводу особи з інвалідністю впродовж усього життя.

Список використаної літератури

1. Демченко І.І. Сутність поняття «інклюзивна педагогіка». 2013. URL:http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/902/1/INKLUS_PEDAGOGI_KA_tesy.pdf.
2. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 164 с.
3. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник:/ за заг. ред. Колупаєвої А.А. – К: «А. С. К.», 2012. – 308 с.

Оксана Максименко

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ЯК ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТАНДАРТ

Україна є й залишається надійним партнером Європейського Союзу. Нині відбувається активне реформування в різних сферах діяльності країни (сприяння розвитку торгівлі, фінансового, громадського, науково-технологічного та культурного співробітництва, інше) з основною метою – досягнення європейських стандартів якості життя. Взаємоповага, взаємодопомога, готовність до вирішення всіх проблем, не зважаючи на рівень їх складності, є універсальними принципами взаємодії нашої держави з географічними сусідами та країнами-учасниками Європейського Союзу [3, с.64].

Процес європейської інтеграції дедалі помітніше впливає на всі сфери життя держави – не оминув він і вищої освіти. Нині відбувається поступове удосконалення системи вищої освіти в Україні, що має забезпечити високу якість навчання і виховання студентської молоді, кращу теоретичну і практичну підготовку майбутніх спеціалістів до професійної діяльності. Навчання у вишах сприяє всебічному розвитку особистості студента, його духовних і фізичних сил, формуванню національної самосвідомості [3, с.32].

Системи освіти різних країн світу мають багато розбіжностей, але сьогодні націлені на впровадження інноваційних технологій, побудову наукових центрів, формування системи освіти дорослого населення, слідування принципу "учитися протягом життя", слідують вимогам ринку праці, застосування гнучких технологій у викладанні курсів, використання принципу комерціалізації ВНЗ і створення додаткових можливостей для студентів вищої професійної школи. Проте, відмінності у підходах до оцінки кваліфікації випускників ВНЗ призвели до необхідності об'єднання зусиль світової громади щодо створення єдиного освітнього простору.

Болонський процес являє собою саму значну й широкомасштабну реформу вищої освіти в Європі за останні тридцять років. Головна мета процесу полягає в створенні загальноєвропейського освітнього простору, у рамках якого викладачі та студенти могли б зовсім вільно пересуватися, і при цьому отримана випускниками кваліфікація була б визнана у всій Європі. Головна мета реалізується в ході виконання Болонської декларації 1999 р., підписаної міністрами освіти 29 європейських країн [2].

Вища освіта в Україні має довгу та багату історію. Українських студентів, випускників та вчених уже давно знають і цінують по всьому світі. В Україні налічується понад 950 закладів вищої освіти: університетів, академій, інститутів, консерваторій, коледжів, технікумів, вищих професійних училищ та ін.

Вища освіта – ступінь знань, що набуваються у закладах вищої освіти (вишах) на базі повної загальної середньої освіти, необхідний фахівцям вищої кваліфікації в різних галузях економіки, науки і культури. Вища освіта, яка здобувається в закладі вищої освіти внаслідок послідовного, системного та цілеспрямованого процесу засвоєння змісту навчання, ґрунтується на повній загальній середній освіті й завершується здобуттям певної кваліфікації за підсумками державної атестації. Для здобування вищої освіти зараз переважно (крім певних винятків) необхідним в Україні є складання зовнішнього незалежного оцінювання.

Згідно з новим Законом України «Про вищу освіту», що набрав чинності 28 вересня 2017 року, вища освіта визначається сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти

Освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти – характеристика вищої освіти за ознаками ступеня сформованості знань, умінь та навичок особи, що забезпечують її здатність виконувати завдання та обов'язки (роботи) певного рівня професійної діяльності [4].

Вищі заклади освіти здійснюють підготовку фахівців за такими освітньо-кваліфікаційними рівнями:

1. Молодший бакалавр – освітньо-професійний ступінь, що здобувається на початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти і присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 120-150 кредитів ЄКТС. Особа має право здобувати ступінь молодшого бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти.^[2]

2. Бакалавр – освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС. Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти.^[3]

3. Магістр – освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти (науковою установою) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми – 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків. Особа має право здобувати ступінь магістра за умови наявності в неї ступеня бакалавра.

Ступінь магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування здобувається на основі повної загальної середньої освіти і присуджується закладом вищої освіти (науковою установою) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, обсяг якої становить 300-360 кредитів ЄКТС.

4. Доктор філософії – освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі (ад'юнктурі). Особи, які професійно здійснюють наукову,

науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС.

Доктор мистецтва – освітньо-творчий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Особа має право здобувати ступінь доктора мистецтва у творчій аспірантурі. Першим етапом здобуття ступеня доктора мистецтва може бути асистентура-стажування, яка є формою підготовки мистецьких виконавських кадрів вищої кваліфікації. Ступінь доктора мистецтва присуджується спеціалізованою радою з присудження ступеня доктора мистецтва закладу вищої освіти мистецького спрямування за результатом успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-творчої програми та публічного захисту творчого мистецького проекту. Нормативний строк підготовки доктора мистецтва у творчій аспірантурі становить три роки. Обсяг освітньої складової освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва становить 30-60 кредитів ЄКТС [6].

5. Доктор наук – другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях. Ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи за результатами публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях [1].

Україна чітко визначила орієнтири на входження в освітній та науковий простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності у контексті європейських вимог, щоразу наполегливіше працює над практичним приєднанням до Болонського процесу [3, с.76].

Список використаної літератури

1. Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Вивчення й поширення Європейського та світового досвіду як одного з альтернативних методів навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/88940/pedagogika/vivchennya_poshirennya_yevropeyskogo_svitovogo_dosvidu_odnogo_alternativnih_metodiv_navchannya
3. *Льченко А.М.* Вища освіта і Болонський процес: Навчально-методичний посібник / Автори-укладачі: Льченко А.М., Шейко С.В. – Полтава: РВВ ПДАА, 2014. – 316 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/559/%D0%92%D0%B8%D1%89%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82>
4. Ступені вищої освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>